

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ТАВРІЙСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ В.І. ВЕРНАДСЬКОГО
Навчально-науковий інститут управління, економіки та
природокористування
Кафедра фінансів та обліку

ЗАТВЕРДЖУЮ

Директор навчально-наукового інституту
Володимир ГОРНИК

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
ОРГАНІЗАЦІЯ БІРЖОВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ТА ТОРГІВЛІ ЦІННИМИ
ПАПЕРАМИ

Другий (магістерський) рівень вищої освіти

галузь знань 07 Управління та адміністрування
(шифр та найменування галузі знань)

спеціальність 072 Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок
(шифр та найменування спеціальності)

освітньо-професійна програма Фінанси, банківська справа та страхування
(назва однієї або декількох)

форма(и) навчання денна, заочна

КИЇВ 2025

РОЗРОБНИК силабусу, доцент, к.е.н., доцент кафедри фінансів та обліку

С. Мала Світлана МАЛА

Розглянуто та схвалено на засіданні кафедри фінансів та обліку

Протокол № 2 від 25.09.2025

Завідувач кафедри Анатолій ПУТІНЦЕВ

(підпис)

Гарант освітньо-професійної програми *Фінанси, банківська справа та страхування*
К.е.н., завідувач кафедри фінансів та обліку

Анатолій ПУТІНЦЕВ
(підпис)

Рецензії/відгуки (зазначити від кого, за наявності)

1. Загальна інформація про навчальну дисципліну	
1. Назва навчальної дисципліни, код в ОПП	ОК11 Організація біржової діяльності та торгівля цінними паперами
2. Статус навчальної дисципліни	Обов'язкова компонента ОПП
3. Рік навчання, семестр у якому викладається дисципліна	Третій семестр
4. Обсяг навчальної дисципліни (кількість кредитів, загальна кількість годин (аудиторних за видами занять, самостійної роботи здобувача вищої освіти)	Кількість кредитів: 4 Загальна кількість годин: 120 Аудиторних годин - 22, з них: Лекційних –10 годин Семінарські заняття -12 годин Практичні заняття - 10 Самостійна робота – 88 години
5. Вид підсумкового (семестрового) контролю	Іспит
6. Інформація про консультації	Відповідно до графіку навчального процесу
7. Мова викладання	Українська
8. Прізвище, ім'я, по батькові викладача (науковий ступінь, вчене звання, посада)	Мала Світлана Іванівна, к.е.н., доцент Доцент кафедри фінансів та обліку
9. Контактна інформація викладача	моб. тел.: +380964181053, e-mail: mala.svitlana@tnu.edu.ua
10. Посилання на силабус на веб-сайті Університету	
2. Опис навчальної дисципліни	
Анотація дисципліни	Сучасне соціально-економічне становище України обумовлює необхідність формування науково обґрунтованих напрямів підвищення конкурентоспроможності. Динамічність економічних умов господарювання, зростання обсягів наукової і науково-технічної інформації створює передумови для підготовки висококваліфікованих спеціалістів, здатних до самостійної творчої роботи, які б володіли компетенціями, необхідними для динамічних умов господарювання. Навчальна дисципліна

	<p>"Організація біржової діяльності та торгівля цінними паперами" передбачає надання знань із сутності та видів цінних паперів та фондового ринку, фінансово-економічних відносин, що виникають на фондовому ринку у зв'язку з обігом цінних паперів.</p>
<p>Мета, завдання та цілі вивчення дисципліни</p>	<p>Метою навчальної дисципліни є формування у студентів системи теоретичних і практичних знань стосовно основ функціонування та розвитку біржової діяльності як підсистеми фінансових відносин держави.</p> <p>Вивчення навчальної дисципліни передбачає вирішення таких завдань:</p> <ul style="list-style-type: none"> - вивчення суті та значення біржової діяльності у сфері економічних відносин; - розкриття взаємозв'язків між джерелами формування ресурсів фондового ринку та їх використанням у практиці господарювання; - обґрунтування схем обігу та запровадження інструментів - цінних паперів; - виявлення сутності фінансового посередництва, особливостей обігу різних видів, форм випуску та існування, категорій та типів цінних паперів; - розкриття технологій і методів регулювання біржової діяльності. <p>Об'єкт вивчення навчальної дисципліни – процес біржової діяльності. Предметом навчальної дисципліни є економічні та організаційно-правові відносини,</p>

	<p>що виникають у процесі біржової діяльності.</p> <p>У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен знати:</p> <ul style="list-style-type: none"> - властивості цінних паперів, їх емітентів, інвесторів в цінні папери; - сутність біржової діяльності і суб'єктів фінансових відносин на ньому; - принципи та основи організації обігу цінних паперів в сучасній ринковій економіці, а також їх похідних. <p>уміти:</p> <ul style="list-style-type: none"> - аналізувати фінансову інформацію щодо поточного стану емітентів, фінансових посередників на фондовому ринку, характеристик цінного паперу та динаміки ринків; - оцінювати дохідність та ризик окремих цінних паперів та ринку в цілому.
Пререквізити	Фінансовий ринок, фондовий ринок
Постреквізити	Моделювання фінансової діяльності суб'єктів господарювання
Формат проведення занять	<p>В рамках навчального процесу будуть використовуватися форми та методи: тести; командні проекти; реферати; презентації результатів виконаних завдань та досліджень; бесіди і дискусії, кейс-технології.</p> <p>У разі роботи в дистанційному режимі використовується платформа Go Classroom, лекції та семінарські заняття проводяться за допомогою програм електронної комунікації Meet.</p>

3. Перелік компетентностей, яких набувають здобувачі вищої освіти

при вивченні навчальної дисципліни

Згідно вимог освітньо-професійної програми здобувачі повинні оволодіти наступними **компетентностями**:

ЗК4. Вміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми

СК1. Здатність використовувати фундаментальні закономірності розвитку фінансів, банківської справи та страхування у поєднанні з дослідницькими і управлінськими інструментами для здійснення професійної та наукової діяльності.

СК2. Здатність використовувати теоретичний та методичний інструментарій для діагностики і моделювання фінансової діяльності суб'єктів господарювання.

СК3. Здатність застосовувати управлінські навички у сфері фінансів, банківської справи, страхування та фондового ринку

СК8. Здатність застосовувати інноваційні підходи в сфері фінансів, банківської справи, страхування та фондового ринку.

СК9. Здатність розробляти технічні завдання для проектування інформаційних систем у фінансів, банківської справи, страхування та фондового ринку.

Результати навчання:

РН01. Використовувати фундаментальні закономірності розвитку фінансів, банківської справи та страхування у поєднанні з дослідницькими та управлінськими інструментами для здійснення професійної та наукової діяльності.

РН02. Знати на рівні новітніх досягнень основні концепції і методології наукового пізнання фінансів, банківської справи та страхування.

РН04. Відшукувати, обробляти, систематизувати та аналізувати інформацію, необхідну для вирішення професійних та наукових завдань у сфері фінансів, банківської справи та страхування

РН08. Вміти застосовувати інноваційні підходи у сфері фінансів, банківської справи, страхування та фондового ринку й управляти ними.

РН11. Застосовувати поглиблені знання в сфері фінансового, банківського та страхового менеджменту для прийняття рішень.

Тематика та зміст навчальної дисципліни

Номер та назва розділу, теми, перелік основних питань	Вид навчально го заняття	Форми і методи контролю знань	Кількість годин
Тема 1. Біржова діяльність: сутність та етапи формування	Лекція, семінар, самос. роб	усне опитування/обговорення/	2
		дискусія/	2
		проблемні питання/ презентація	11

Тема 2. Класифікація й вартісна оцінка цінних паперів	Лекція, семінар самос. роб	усне опитування/обговорення /дискусія/ проблемні питання/ презентація	2 4 11
Тема 3. Операції з цінними паперами	Лекція, семінар, самос. роб	усне опитування/обговорення/ дискусія/ проблемні питання/ презентація	1 3 11
Тема 4. Фондова біржа та її роль в обігу цінних паперів	Лекція, семінар, самос. роб	усне опитування/обговорення/ дискусія/ проблемні питання	1 3 11
Тема 5. Інститути спільного інвестування та ризику фондового ринку	Лекція, Практ. зан, самост.роб	усне опитування/обговорення /дискусія/ проблемні питання розв'язання задач	1 3 11
Тема 6. Державне регулювання фондового ринку та саморегулювання	Лекція, практичне заняття, самос. роб	Усне опитування/обговорення/ дискусія/проблемні питання/ розв'язання задач	1 3 11
Тема 7. Основи управління на ринку цінних паперів	Лекція, практ.зан., самос. робота	усне опитування/обговорення/ дискусія/ проблемні питання/ розв'язання задач	1 3 11
Тема 8. Національний ринок цінних паперів у світовій фінансовій системі	Лекція, практ.зан., самос. роб.	усне опитування/тестування/ розв'язання задач	1 1 11

4. Технічне та програмне забезпечення (обладнання)

У звичайному режимі навчання вивчення навчальної дисципліни може передбачати приєднання кожного здобувача до навчального середовища Google Classroom, оскільки там розміщуються навчальні матеріали, проводиться тестування, ведеться журнал оцінювання навчальних досягнень, є можливість для обміну думками.

У режимі дистанційного навчання - вивчення курсу додатково передбачає приєднання кожного здобувача вищої освіти до програми Meet (для занять у режимі відеоконференцій). У цьому випадку здобувачу пропонується самостійно потурбуватися про якість доступу до інтернету.

5. Політика дисципліни

- Вивчення дисципліни передбачає роботу в колективі.
- Середовище в аудиторії є дружнім, творчим, відкритим до конструктивної критики.
- Відвідування занять є обов'язковим компонентом оцінювання, за яке нараховуються бали. За об'єктивних причин (хвороба, міжнародне стажування тощо) навчання може відбуватись в дистанційному режимі за погодженням із викладачем дисципліни.
- Самостійна робота включає в себе теоретичне вивчення питань,

що стосуються тем лекційних занять, які не ввійшли в теоретичний курс, або ж були розглянуті коротко, їх поглиблена проробка за рекомендованою літературою, а також виконання завдань з метою закріплення теоретичного матеріалу.

- Усі завдання, передбачені програмою, мають бути виконані у встановлений термін.
- Здобувач, який спізнився, вважається таким, що пропустив заняття з неповажної причини з виставленням 0 балів за заняття, і при цьому має право бути присутнім на занятті.
- За використання телефонів і комп'ютерних засобів без дозволу викладача, порушення дисципліни здобувач отримує за заняття 0 балів і зобов'язаний відпрацювати таке заняття.
- Ліквідація заборгованості відбувається протягом 1 тижня після встановленого терміну. При цьому оцінка знижується на 10 %.
- Здобувачі вищої освіти мають право скласти екзамен (залік) автоматично, у випадку, якщо впродовж семестру такі здобувачі набрали 90-100 балів.
- Здобувачам вищої освіти після аудиторних занять надається право підвищувати свій рейтинг лише під час складання іспитів (підсумкового оцінювання) за графіком екзаменаційної сесії.
- Під час роботи над завданнями не допустимо порушення академічної доброчесності: при використанні Інтернет-ресурсів та інших джерел інформації здобувач повинен вказати джерело, використане під час виконання завдання.

6. Система оцінювання та вимоги.

Контроль знань студентів здійснюється на семінарських, практичних та індивідуальних заняттях, які проводяться з метою відпрацювання поточної заборгованості, або отримання поглиблених знань з окремих питань дисципліни.

Поточний контроль здійснюється в процесі проведення семінарських та практичних занять. Метою цих занять є перевірка засвоєння студентами теоретичного матеріалу і вміння застосовувати набуті знання при вирішенні окремих завдань, ситуаційних задач. Перевірка може здійснюватися в процесі усного опитування, під час тестування і розв'язання ситуаційних задач.

Форми і методи поточного контролю

Форми поточного контролю		Методи поточного контролю
Контроль семінарських практичних занять	на та	- вибіркоче усне опитування - фронтальне усне опитування - стандартизоване опитування за тестовими

	завданнями - письмова робота (до 45 хв.) - виконання ситуаційних задач - розв'язування задач
Контроль на лекції	- вибіркоче експрес-опитування - фронтальне стандартизоване опитування за картками або тестами

Умови визначення навчального рейтингу з курсу «Організація біржової діяльності та торгівля цінними паперами»

Робота протягом семестру	ЗМ1	7
	ЗМ2	8
	ЗМ3	7
	ЗМ4	8
	ЗМ5	8
	ЗМ6	7
	ЗМ7	7
	ЗМ8	8
іспит		40
Всього		100

Оцінювання знань студентів проводиться за національною шкалою та за шкалою ECTS наступним чином:

Оцінка в балах	Оцінка за національною шкалою	Оцінка за шкалою ECTS	
		Оцінка	Пояснення
90-100	відмінно	A	відмінне виконання
80-89	добре	B	вище середнього рівня
75-79		C	загалом хороша робота
66-74	задовільно	D	непогано
60-65		E	виконання відповідає мінімальним критеріям
30-59	незадовільно	FX	необхідне перескладання
0-29		F	необхідне повторне вивчення курсу

**7. Рекомендована література
Основна**

1. Черкасова С.В. Ринок цінних паперів і фондова біржа: Навчальний посібник для самостійного вивчення дисципліни. Львів: Видавництво ЛКА, 2015. 168 с.
2. Дикань В. Л. Біржова діяльність : підручник / В. Л. Дикань, І. Л. Назаренко, Ю. А. Плугіна. – Харків : УкрДУЗТ, 2017. – 283 с.
3. Біржова діяльність: навчальний посібник. / Хрущ Н. А., Іжевський П.Г., Безвух С.В. – Київ : Видавничий дім «Кондор», 2022. 348 с.
4. Біржовий фондовий ринок в Україні: навч. посібник. Бурмака М. О, Бутенко Д. С., Долінський Л. Б. та ін. К.: АДС УМКЦентр, 2014. 412 с.
5. Фондовий ринок: підручник. В 2-х кн. Кн. 2. / За ред. В.Д. Базилевича. К., 2016. 686 с.

Додаткова

1. Putintsev, Anatolii., Klymenko, Oksana., Mala, Svitlana., Horlach, Alla., Petrukha, Nina., & Kovtun, Mykyta. (2022) Financial Aspects Of Social And Environmental Responsibility Of Business. *Ad Alta: Journal of interdisciplinary research*, 12(2), XXIX, 49-56. - citation index ESCI in Web of Science (Thomson Reuters).
2. Клименко О.М., Мала С.І. «Зелені» облигації як перспективний інструмент залучення інвестицій в екологічні проекти в Україні. Економічний вісник університету: Збірник наукових праць учених та аспірантів. – Переяслав – Хмельницький: ДВНЗ ПХДПУ ім. Г. Сковороди. Випуск 45. - 2020. – С. 52-60.
3. Клименко О.М., Мала С.І. МІЖНАРОДНИЙ ФІНАНСОВИЙ РИНОК ЯК ДЖЕРЕЛО ЗАЛУЧЕННЯ ФІНАНСОВИХ РЕСУРСІВ ПІДПРИЄМСТВ. Актуальні проблеми сучасного бізнесу: обліково-фінансовий та управлінський аспекти: матеріали V Міжнародної науково-практичної інтернет-конференції, 22-23 березня 2023 р. Ч. 1. Львів: ЛНУП, 2023. 464 с. С.189-192. ISBN 978-617-7915-96-5.

ПОСИЛАННЯ НА ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ В ІНТЕРНЕТІ, ВІДЕОЛЕКЦІЇ, ІНШЕ МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

1. Законодавство України [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.rada.kiev.ua>; <http://www.nau.kiev.ua>; <http://www.ukrpravo.kiev.com>; <http://www.liga.kiev.ua>.
2. Статистика та аналітичні матеріали Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку : URL : <http://www.nssmc.gov.ua>
3. Національна бібліотека України ім. В. І. Вернадського [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.nbuv.gov.ua>.